

Hrvatski zavod za knjižničarstvo

Klasa: 641-01/15-01/1
Ur. broj: 474-02-01-15-2
Zagreb, 23. veljače 2015.

PROGRAM „IZRADA, OBJAVLJIVANJE I ODRŽAVANJE NACIONALNOG PRAVILNIKA ZA KATALOGIZACIJU“

IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU I. FAZE
1. siječanj 2014.– 3. veljače 2015.

Program „Izrada, objavljivanje i održavanje nacionalnog pravilnika za katalogizaciju“ potekao je i odvija se unutar triju baštinskih zajednica – knjižničarske, muzejske i arhivističke te akademske zajednice (odjeli/odsjeci informacijske i komunikacijske znanosti). Glavni je nositelj Programa Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. Njegovo odvijanje planirano je u tri faze tijekom 2014.-2016. Tijekom 2013. izvršene su važne pripremne radnje koje su osigurale preduvjete i naznačile smjer razvoja Programa.

Izveštaj se odnosi na izvršenje I. faze Programa u navedenom razdoblju. **Taj rad financiran je sredstvima Ministarstva kulture dodijeljenih putem Poziva za predlaganje javnih potreba u kulturi za 2014. u iznosu od 50.000,00 kn (Ugovor br. 07-351-14 o korištenju sredstava Ministarstva i sredstvima suradnih ustanova u iznosu od 52.996,09 kn pa ukupni stvarni trošak Programa iznosi 102.996,09 kn. Posebno se iskazuje utrošak radnih sati. Za rad na Programu utrošeno je ukupno 4.866 sati što, iskazano u kn, iznosi 486.756,00 kn.**

Rad na Programu odvija se na temelju *Sporazuma o suradnji na izradi nacionalnog pravilnika za katalogizaciju* (2013.) i *Aneksa 1 Sporazuma o suradnji na izradi nacionalnog pravilnika za katalogizaciju* (2014.), i to u okviru Upravnog odbora te Stručnog odbora i njegovih radnih grupa.

Upravni odbor za izradu nacionalnog pravilnika za katalogizaciju

Upravni odbor čine predstavnici suradnih ustanova: Nacionalne i sveučilišne knjižnice; Hrvatskoga knjižničarskog društva; Hrvatskoga državnog arhiva; Muzeja za umjetnost i obrt; Hrvatskoga prirodoslovnog muzeja; Muzejskoga dokumentacijskog centra; Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku i Odjela za informacijske znanosti Sveučilište u Zadru. Tijekom izvještajnog razdoblja održane su 3 sjednice Upravnog odbora na kojima su se donosile važne odluke vezane za odvijanje Programa. U okviru zadaća i aktivnosti vezanih uz upravljanje Programom obavljeno je sljedeće:

- **2. sjednica Upravnog odbora, 14. veljače 2014.** Izglasano je proširenje suradnje s još dvije muzejske ustanove – Muzejom za umjetnost i obrt u Zagrebu i Hrvatskim prirodoslovnim muzejom te potpisan *Aneks I. Sporazuma o suradnji na izradi nacionalnog*

pravilnika za katalogizaciju. Analogno, proširen je i sastav Stručnog odbora s dvije članice, predstavnice Tehničkog muzeja u Zagrebu i Hrvatskoga povijesnog muzeja.

- **3. sjednica Upravnog odbora, 25. srpnja - 1. kolovoza 2015., održana putem elektroničke pošte.** Većinom glasova (2 člana od ukupno 9 nisu se odazvala glasovanju) usvojen je *Terminski plan aktivnosti i troškovnik za izradu nacionalnog pravilnika za katalogizaciju za 2014.*, usklađen s Ugovorom o korištenju sredstava Ministarstva kulture – unijete su stavke koje se odnose na raspodjelu/utrošak dobivenih sredstava (50.000,00 kn).
- **4. sjednica Upravnog odbora, 12. rujna 2014.** Prihvaćen je izvještaj Stručnog odbora o obavljenim zadaćama od 15. srpnja 2013. do 11. rujna 2014.; na prijedlog Stručnog odbora prihvaćen je opis poslova i kvalifikacija urednika pravilnika te, sukladno tome, imenovana urednica pravilnika; u skladu s *Terminskim planom aktivnosti i troškovnikom za izradu nacionalnog pravilnika za katalogizaciju za 2014.* prihvaćenog na prethodnoj sjednici te na prijedlog Stručnog odbora imenovani su inozemni savjetnici za prvu fazu rada na Programu – Gordon Dunsire, Edinburgh, UK, predsjednik IFLA-ine Tehničke grupe za imenske prostore (povezani podaci) i predsjednik JSC/RDA (angloamerička i pridružena njemačka kataložna zajednica) i prof. dr. sc. Anne J. Gilliland, UCLA, SAD (arhivističke znanosti). Također je zaključeno da se, na temelju projektne dokumentacije koju je priredio Stručni odbor, za 2015. prijavi nastavak rada na Programu na *Poziv za predlaganje javnih potreba u kulturi* Ministarstva kulture, i to na sve tri relevantne djelatnosti – knjižničnu, arhivsku i muzejsku, s ciljem njihova ravnopravnog sudjelovanja u financiranju Programa.

Stručni odbor za izradu nacionalnog pravilnika za katalogizaciju

Tijekom izvještajnog razdoblja u radu Stručnog odbora sudjelovali su predstavnici svih suradnih ustanova (prof. dr. sc. Mirna Willer – predsjednica; članovi – doc. dr. sc. Ana Barbarić, Tanja Buzina, Vesna Hodak, Jozo Ivanović, prof. dr. sc. Kornelija Petr Balog, mr. sc. Snježana Radovanlija Mileusnić, Jelena Balog Vojak, Markita Franulić; doc. dr. sc. Marijana Tomić – tajnica i urednica mrežne stranice Programa), kao i stručnjaci okupljeni u pet radnih grupa: *Radna grupa za model i strategiju razvoja* (voditeljica: M. Willer); *Radna grupa za kataložni opis HKD-a* (voditeljica: V. Hodak) i *Radna grupa za odrednice i redalice HKD-a* (voditelj: R. Ravnić); *Radna grupa za katalogizaciju NSK* (voditeljica: T. Buzina); *Radna grupa muzejskih djelatnika* (voditeljice: S. Radovanlija Mileusnić, M. Franulić i J. Balog Vojak) i *Radna grupa arhivskih djelatnika* (voditelj: J. Ivanović).

Rad Stručnog odbora odvijao se prema *Terminskom planu aktivnosti i troškovniku za izradu nacionalnog pravilnika za katalogizaciju za 2014.* (v. http://npk.nsk.hr/download/strucni_odbor/dokumentacija/terminski_planovi_aktivnostima_s_troskovnicima/Terminski%20plan%20aktivnosti_Revidirani2014.pdf), i to u okviru sedam skupina radnih zadaća i aktivnosti od kojih se većina odvijala usporedno. Primjerice, u okviru skupine *Pravilnik knjižnična se zajednica* pretežno bavila kataložnim pravilima, tj. izradom usporedne analize PPIAK-a 2 i konsolidiranog ISBD-a. Za to vrijeme, muzejska i arhivistička zajednica istraživala je pristupnice (odrednice), analizirajući PPIAK 1 u odnosu na srodne muzejske i arhivističke standarde. Kako bi se usmjerio taj rad, organizirana je radionica o normativnoj kontroli imena (v. skupinu *Edukacija*). U konceptualnom smislu, valja istaknuti donošenje dokumenta *Pravilnik za katalogizaciju: Opseg, svrha i upotreba pravilnika, te ciljevi i načela izrade* (v. skupinu *Teorijski okvir za pravilnik*). Plodonosan je bio i rad s inozemnim savjetnicima koji se odvijao uoči i tijekom 18. seminara AKM. Na Seminaru, A. Gilliland održala je uvodno izlaganje te, u suradnji s G. Dunsireom i M. Willer, radionicu o problemima arhivističkog opisa u odnosu na suvremene međunarodne standarde. Na 6. sastanku Stručnog odbora, koji se održao u okviru Seminara, s G. Dunsireom raspravljeno je niz pitanja i nedoumica na koja nailazimo u izvedbi Programa, ponajprije odnosa novog pravilnika i važećeg pravilnika (E. Verona) na primjeru nasljedovanja AACR-a u RDA-u. Izvorno, RDA slijedi načela

FRBR-a i FRAD-a te pravila organizira prema entitetima i njihovim odnosima, a naknado se uvodi i koncept povezanih podataka. Dao je odgovore i na neka konkretna pitanja, primjerice, višerazinskog opisa (RDA upućuje na ISBD), redosljeda navođenja podataka (RDA pravila služe za definiranje elemenata podataka, a ne za njihov prikaz pa time i navođenje u opisu), kapitalizacije i prenošenja podataka s predložka (RDA prenosi doslovno podatke s predložka). Osvrnuo se i na *RDA Toolkit* za održavanje i osuvremenjivanje pravilnika. Iskustvo i korištenje pokazalo je da se određena rješenja u pravilniku trebaju pojednostaviti.

O strategiji daljnjeg razvoja RDA G. Dunsire je govorio i na radionici održanoj 24. studenoga 2014. u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici. Također su raspravljena pitanja bibliografskih identiteta *impe-sona* i atributi entiteta *vrijeme* i *mjesto* prema nacrtu konsolidiranog modela FR. Kazao je da će JSC/RDA konačan stav o razvoju RDA u skladu s tim modelom donijeti tek nakon što IFLA FRBR Review Group predstavi prvu verziju za raspravu u kolovozu 2015.

Obavljene zadaće prema skupinama radnih zadaća i aktivnosti

Edukacija:

- Radionica: *Normativna kontrola imena i PPIAK 1*, HDA, 17.3.2014. (M. Vujić, NSK i J. Ivanović, HDA)
- Radionica: *RDA and its relevance to national cataloguing rules*, NSK/CSSU, 24.11.2014. (savjetnik G. Dunsire)

Konzultacije:

- Šesti (otvoreni) sastanka Stručnog odbora, 18. seminar AKM, Rovinj, 26.-28.11.2014.
 - o *How did RDA succeed AACR?; RDA Toolkit: experiences and some proposals for specifications* (G. Dunsire)
 - o Radionica: *Archival description in support of daily life (local) and descriptive standards and models (global)* (A. Gilliland, G. Dunsire, M. Willer)
- izrada projektne dokumentacije za specifikaciju IT platforme za izradu i objavljivanje pravilnika (predsjednica Stručnog odbora, urednica, koordinatorica Programa, savjetnica za informatizaciju NSK)

Komunikacija i diseminacija rezultata:

- izrađena Mrežna stranica Programa, <http://npk.nsk.hr/>: sadrži organizacijske i stručne informacije o Programu (predsjednica i tajnica Stručnog odbora, koordinatorica Programa, informatičar NSK); osuvremenjivanje i održavanje (urednica mrežnih stranica, informatičar NSK)
- promotivni letak i logo Programa (predsjednica Stručnog odbora, Stručni odbor, koordinatorica Programa, predstavica Hrvatskog povijesnog muzeja, tiskara NSK)
- sudjelovanje u radu Međunarodne grupe EURIG (predsjednica Radne grupe za katalogizaciju NSK); vođenje IFLA-ine ISBD Review Group u okviru koje se definiraju ISBD elementi podataka kao povezanih podataka i njihov odnos prema FRBR-u (predsjednica Stručnog odbora); sudjelovanje u radu arhivističke konferencije u organizaciji Sveučilišta Monash (predsjednica Stručnog odbora, članica Radne grupe za model i strategiju razvoja)
- rad na pravilniku prikazan je na više knjižničarskih, arhivističkih i muzejskih skupova, u glasilu HKD-a, i na mrežnim stranicama MDC-a

Teorijski okvir za pravilnik:

- izrada i usvajanje dokumenta *Pravilnik za katalogizaciju: Opseg, svrha i upotreba pravilnika, te ciljevi i načela izrade*, Verzija 1.0, 01-07-2014, <http://npk.nsk.hr/nacela-i-ciljevi/> (Radna grupa za model i strategiju razvoja, Stručni odbor)

Pravilnik – Kataložni opis:

- izrada usporedne analize PPIAK-a i ISBD-a (Radna grupa za kataložni opis HKD-a i Radna grupa za katalogizaciju NSK)
- rasprava i usvajanje pročišćene tablice *Usporedna analiza PPIAK-a i ISBD-a* na Petom sastanku Stručnog odbora 29.9.-3.10.2014. i Sedmom sastanku Stručnog odbora, 2.-3.2.2015. (Stručni odbor, tajnica Stručnog odbora, urednica pravilnika i koordinatorica Programa); usvojena tablica bit će osnova za izradu dijela pravilnika za kataložni opis prema načelima izrade NPK te za izradu cjelovite konkordance ISBD i PPIAK kao dodatka pravilima u 2015. (predsjednica Stručnog odbora, urednica pravilnika, koordinatorica Programa)
- nacrt usporedne analize elemenata opisa ISBD-a i *Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije* (Radna grupa muzejskih djelatnika)

Pravilnik – Odrednice i redalice:

- Analiza PPIAK-a, Dio 1: Odrednice i redalice s pravilima i praksama arhivističke i muzejske zajednice:
 - o usporedna analiza FRAD-a, PPIAK-a i ISAAR(CPF)-a (Radna grupa za odrednice i redalice HKD-a, Radna grupa arhivskih djelatnika, Stručni odbor)
 - o upitnik o korištenju PPIAK-a, Dio 1 u muzejskoj zajednici (Radna grupa muzejskih djelatnika)

Administracija i upravljanje:

- organizacija, izrada dokumentacije (poziva, dnevnog reda, priloga, zapisnika i dr.) i održavanje pet sastanaka Stručnog odbora (predsjednica i tajnica Stručnog odbora, koordinatorica Programa):
 - o 3. sastanak, Zagreb, Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 20.2.2014.
 - o 4. sastanak, Zagreb, Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 1.7.2014.
 - o 5. sastanak, Donja Stubica, 29.9.-3.10.2014.
 - o 6. sastanak, Rovinj, AKM 18, 26.11.2014.
 - o 7. sastanak, Donja Stubica, 2.-3.2015.
- organizacija, izrada dokumentacije (poziva, dnevnog reda, priloga, zapisnika i dr.) i održavanje sastanaka radnih grupa Stručnog odbora (predsjednici radnih grupa)
- izrada *Terminskog plana aktivnosti s troškovnikom za 2014.* i revidiranog *Terminskog plana aktivnosti s troškovnikom za 2014.* temeljem odobrenih sredstava Ministarstva kulture za usvajanje na Upravnom odboru (predsjednica Stručnog odbora, koordinatorica Programa, Stručni odbor)
- stalno osuvremenjivanje dokumenta *Stanje aktivnosti* u skladu s izvještajima o radu (obavljenim aktivnostima) te odlukama i zaključcima Stručnog odbora (predsjednica i tajnica Stručnog odbora)
- izrada prijedloga opisa poslova i kvalifikacija za urednika i prijedloga imenovanja urednika pravilnika za usvajanje na Upravnom odboru (predsjednica Stručnog odbora, koordinatorica Programa, Stručni odbor)
- izrada projektne dokumentacije za prijavu nastavka rada na *Poziv za predlaganje javnih potreba u kulturi* Ministarstva kulture u 2015. (predsjednica i tajnica Stručnog odbora, koordinatorica Programa, Stručni odbor)
- izrada *Terminski plan aktivnosti* Stručnog odbora za 2015. (predsjednica Stručnog odbora, koordinatorica Programa, Stručni odbor)

Financiranje I. faze Programa

STVARNI TROŠKOVI 102.996,09

Sredstva Ministarstva kulture:

Peti sastanak Stručnog odbora, 29. 9. do 3. 10. 2014., Donja Stubica, Terme Jezerčica:	17.938,00
Šesti sastanak Stručnog odbora, Rovinj, 26. 11. 2014.:	11.565,00
Sedmi sastanak Stručnog odbora, 2.-3. 2. 2015., Donja Stubica, Terme Jezerčica:	7.381,80
Sastanak Radne grupe za model i strategiju razvoja, 4.2.2015.:	660,00
putni troškovi za inozemne savjetnike (G. Dunsire, Anne Gilliland) i K. Petr:	12.455,20
ukupno:	50.000,00

Sredstva suradnih ustanova:

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (letak, konferencija EURIG)	18.885,09
Odjel informacijskih znanosti Sveučilišta u Zadru (konferencije IFLA Lyon, Prato, Italija)	31.611,00
Hrvatski željeznički muzej (konferencija Prato, Italija)	2.500,00
ukupno:	52.996,09

ISKAZANI TROŠAK RADNIH SATI 486.756,00

Edukacija:	14.756,00
Konzultacije:	5.400,00
Komunikacija i diseminacija rezultata:	13.330,00
Teorijski okvir za pravilnik:	20.800,00
Pravilnik – Kataložni opis:	262.000,00
Pravilnik – Odrednice i redalice:	5.800,00
Administracija i upravljanje:	164.670,00

Izveštaju se prilaže tablica *Program „Izrada, objavljivanje i održavanje nacionalnog pravilnika za katalogizaciju“ – Faza I, 2014.: iskazani i stvarni troškovi*. Za troškove plaćene sredstvima Ministarstva kulture dostavljaju se preslike računa i dokazi izvršenih plaćanja.

Pojašnjenje uz Tablicu:

- U Tablici se prikazuju iskazani i stvarni troškovi. U rubrici „Iskazani trošak prema utrošenim radnim satima“ prikazuju se, unutar pojedinih skupina radnih zadataka, trošak i broj utrošenih sati za pojedinu suradnu ustanovu i ukupni trošak, odnosno broj sati. U rubrici „Stvarni trošak“ prikazuju se stvarni troškovi triju suradnih ustanova (Nacionalne i sveučilišne knjižnice (NSK) – izrada i tisak promotivnog letka, konferencija EURIG; Odjela informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru (SVZD) – konferencije IFLA Lyon, Prato, Italija; Hrvatski željeznički muzej (HŽM) – konferencija Prato, Italija), stvarni utrošak sredstava Ministarstva kulture te ukupni stvarni trošak.
- Iskazani troškovi suradnih ustanova prikazuju se kao njihov ulog u provedbu Programa. Odnose se na obračun radnih sati koje su u okviru svoga redovitoga radnog vremena utrošili zaposlenici suradnih ustanova (9 ustanova potpisnica sporazuma te drugih suradnih ustanova) na provedbu Programa (članovi, predsjednica i tajnica (i urednica mrežnih stranica) Stručnog odbora, članovi i voditelji radnih grupa, koordinatorica Programa, urednica pravilnika,

savjetnica za informatizaciju i informatičar iz NSK). Shodno tome, ti troškovi ne predstavljaju izvanredni, stvarni trošak suradnih ustanova budući da su pokriveni redovitim plaćama.

- U rubrici „HKD“ (= Hrvatsko knjižničarsko društvo) zbirno se iskazuje trošak radnih sati članova dviju radnih grupa Komisije za katalogizaciju HKD-a. Iskazani trošak ne predstavlja stvarni trošak niti Hrvatskoga knjižničnog društva niti ustanova u kojima su zaposleni članovi radnih grupa.
- Od predstavnika muzejske zajednice svoje su troškove iskazali Muzejski dokumentacijski centar (u rubrici „MDC“) i Hrvatski povijesni muzej (u rubrici „HPM“), i to kroz radne sate svojih zaposlenica koje su u radu na Programu angažirane kao članice Stručnog odbora i kao voditeljice Radne grupe muzejskih djelatnika. U rubrici „OMU“ (= ostale muzejske ustanove) zbirno se iskazuje trošak radnih sati članova Radne grupe muzejskih djelatnika koji su zaposlenici različitih vrsta muzeja.

Izvještaj sastavila:

Dr. sc. Tinka Katić, koordinatorica Programa

Prilog:

- *Tablica Program „Izrada, objavljivanje i održavanje nacionalnog pravilnika za katalogizaciju“ – Faza I, 2014.: iskazani i stvarni troškovi*